

zanesljivo prodirati v svet njegove duševnosti, filozofije in estetike, bibliografija pa je resnemu in temeljitemu znanstveniku potreben in varen izhodiščni pripomoček pri njegovem delu. Zato smo prof. Dobrovoljcu za opravljeno delo iz srca hvaležni in mu tudi za vnaprej želimo dobrega zdravlja in uspehov pri delu.

Joža Mahnič
Akademija za glasbo v Ljubljani

V spomin

BLAŽ TOMAŽEVIČ (1909 – 1986)

Dne 26. oktobra minulega leta se je poslovil slavist in profesor višje šole na Pedagoški akademiji v Ljubljani Blaž Tomaževič. Rojen je bil leta 1909 v Kamni gorici, gimnazijo je obiskoval v Šentvidu in Kranju, nato pa je študiral slavistiko na ljubljanski Filozofski fakulteti in leta 1939 diplomiral. Tik pred vojno je služboval v Žalcu in Mariboru, po osvoboditvi pa na ženski realni gimnaziji in na učiteljsišču v Ljubljani. Med vojno je bil aktivist Osvobodilne fronte. Bil je med prvimi, ki so začeli predavati na novo ustanovljeni Višji pedagoški šoli v Ljubljani in že leta 1951 je bil imenovan za profesorja višje šole. Njegova predmeta sta bila zgodovina slovenske književnosti (najprej od 1848 dalje, nato pa od moderne naprej) in metodika pouka slovenskega jezika in književnosti.

Smeli bi trditi, da je profesor Tomaževič sooblikoval podobo nekdanje ljubljanske Višje pedagoške šole in sedanje Pedagoške akademije, in sicer kot učitelj in kot vodja ustanove (bil je namestnik direktorja in nato direktor). Vzgojil je veliko generacij slovenistov, ki danes uspešno poučujejo na osnovnih šolah. Pedagoško delo je opravljal z veliko ljubeznijo, prizadeto, natančno, na visoki strokovni ravni in z željo, da bi njegovi študentje čimveč znali, dobro obvladali stroko in postali zgledni učitelji slovenščine. Skrbno je pripravljaval predavanja in jih plemenitil s svojim bogatim znanjem, hkrati pa ni nikoli pozabil tudi na didaktično plat in svoje slušatelje nenehno vodil po poteh, ki naj bi jih pripeljale do kar najučinkovitejših načinov poučevanja. Za vse to mu ni bilo žal ne časa ne moči.

V zadnjih letih pred upokojitvijo je profesorja Tomaževiča že močno pestila bolezen in ga po upokojitvi leta 1977 vse bolj priklepala na bolniško posteljo. Toda vse do konca je ohranil bistrost in živost duha, in čeprav se je zaprl v svojo bolečino, je pozorno spremljal dogajanje okrog sebe.

Strokovni opus prof. Tomaževiča sicer ni obsežen, vendar pa je značilen in dragocen po svojih ugotovitvah. Vezi med šolo in stroko je pomagal utrjevati s svojim souredništvom *Slovenskih beril za nižje razrede srednjih šol* (I–III, 1946–1950), ki so v prvem povojnem obdobju pomenila pomembno obogatitev in novost pri poučevanju slovenske književnosti v šoli. Skrbno in premišljeno izbrano ter urejeno gradivo, opremljeno z najnovejšimi podatki, je spodbudno vplivalo na mlajši rod povojnih šolarjev in jim vcepljalo ljubezen do slovenske besede in slovenskega slovstva.

Objavljanje slovenskih klasikov v zbirki Kondor je bilo neposredno zvezano z delom prof. Tomaževiča. Levstik, Kersnik in Gregorčič so bili avtorji, ki jih je bilo potrebno za mladi rod predstaviti čimbolj zanimivo in strokovno ustrezno. To se je profesorju nedvomno posrečilo. Zvezki, ki vsebujejo Levstikovega *Martina Krpana* in *Popotovanje iz Litije do Čateža*, Kersnikovo *Jaro gospodo*, romana *Ciklamen* in *Agitator* ter izbor Gregorčičevih pesmi, so še danes – ob ponovnih izdajah – zelo uporabni, spremne besede zanimive in tehtne, interpretacije upoštevanja vredne in opombe izčrpne.

Čas, ko se je prof. Tomaževič ukvarjal s pripravljanjem teh izdaj, je rodil tudi nekaj razprav, npr. *Motivi in oblika Jenkove poezije* (JiS 1956/57), *Slovensko slovstvo v Beneški Sloveniji* (JiS 1957/58), *Kosovelova socialna pesem* (JiS 1961/62). Vsi ti sestavki izpričujejo avtorjev smisel za literarnozgodovinsko raziskovanje, bogato znanje in posluš za estetsko vrednotenje. Zato je toliko bolj škoda, ker ni napisal več, saj so prispevki obetali resno, pogljobljeno in inventivno razpravljanje o posameznih pojavih v slovenski književnosti. Očitno je, da je profesorja zlomilo preobsežno pedagoško delo na eni in prešibko zdravje na drugi strani; oboje mu je branilo, da bi svoje sposobnosti in strokovno usposobljenost usmeril v nadaljnje raziskovanje slovenskega slovstva. Toda naj bo kakorkoli že, sledovi so ostali in sleherni, ki bo preučeval »Tomaževičeve teme« v prihodnje, ne bi smel mimo njegovih prispevkov.

Tiho, neopazno, skromno je odšel profesor Tomaževič od nas, tako, kot je živel. Vendar ne bo mogoče pozabiti, da je v sebi nosil veliko duhovno bogastvo: človeško plemenitost, dragocene življenjske izkušnje in obilo znanja. Mnogi so bili vsega tega deležni in ostali mu bodo vedno hvaležni.

Gregor Kocijan
Pedagoška akademija v Ljubljani

Literarnozgodovinsko gradivo

DOPOLNILO K ČLANKU

»SLOVENSKA KNJIŽEVNOST V ROMUNIJI«

Ob branju članka »Slovenska književnost v Romuniji« (Slavistična revija 33/1985, št. 4, str. 466–470) se zdi, da sta njegovi avtorici, V. Rus in V. Fränku, prepričani, da je prva slovenska leposlovna knjiga v romunskem prevodu izšla leta 1973. Res so to leto izšle tri slovenske leposlovne knjige: I. Cankar, Hlapec Jernej in njegova pravica (Dreptatea lui Jernej, Bukarešta 1973) v prevodu Valentina Deşliuja; B. Zupančič, Sedmina (Salutari Mariei, Bukarešta 1973) v prevodu D. Manuja in V. Vescuja, poleg tega pa še L. Suhodolčan, Skriti dnevnik (Žurnalul teinuit, Bukarešta 1973) v prevodu E. Damijana; tega prevoda pa avtorici ne poznata (Gl. Le livre slovène, 13/1975 št. 3/4, str. 24).

Letnico 1973 pa je treba pomakniti za 44 let nazaj, ko je socialistični dnevnik Adeverul (Resnica) leta 1928 od avgusta dalje objavljaj Cankarjevega Hlapca Jerneja. Naslednje leto (1929) pa je isto delo, ki ga je prevedla Lia Hirsu – verjetno po francoskem prevodu